

Nr 11.

Ankom till riksdagens kansli den 28 mars 1941 kl. 10 f. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckta motioner om upphävande av gällande dyrortsgruppering av de skattefria familjeavdragen vid statlig beskattning.

(2:a avd.)

I två likalydande, till bevillningsutskottet hänvisade motioner, nr 151 i första kammaren av herr *Löfvander* m. fl. och nr 138 i andra kammaren av herr *Pettersson* i Norregård m. fl., har hemställts, »att riksdagen med upphävande av gällande Ortsgruppering utav de skattefria familjeavdragen måtte besluta att vid statlig beskattning lika familjeavdrag tillämpas i enlighet med för Ortsgrupp I nu gällande bestämmelser».

Beträffande motiveringen för detta yrkande får utskottet hänvisa till motionen nr 151 i första kammaren.

Enligt 48 § 1 mom. kommunalskattelagen indelas samtliga orter i riket med avseende å levnadskostnadernas höjd i fem Ortsgrupper, av vilka Ortsgrupp I omfattar orter med de billigaste och Ortsgrupp V orter med de dyraste levnadskostnaderna.

I samband med 1938 års skattereform genomfördes vid statsbeskattningen en omläggning av de efter Ortsgrupper graderade statliga Ortsavdragen. Denna omläggning innebar en höjning av de i nämnda avdrag ingående familjeavdragen. Reformen innebar vidare, att för ensamstående skattskyldiga infördes särskilda bestämmelser i fråga om det statliga Ortsavdraget. Någon ändring i principerna för Ortsgruppsindelningen ägde emellertid ej rum. Enligt 16 § 1 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skall sålunda det statliga Ortsavdraget bestämmas med hänsyn till de Ortsgrupper, som omförmälas i 48 § 1 mom. kommunalskattelagen.

Jämlikt förenämnda 16 § 1 mom. äger skattskyldig fysisk person, som varit här i riket bosatt under hela beskattningsåret och som ej är ensamstående, att å det taxerade beloppet åtnjuta *statligt* Ortsavdrag med belopp som framgå av följande sammanställning:

	O r t s g r u p p				
	I	II	III	IV	V
	k r o n o r				
Grundavdrag och familjeavdrag för hustru, vartdera	600	640	680	720	760
Familjeavdrag för de två första barnen under 18 år, vartdera	460	500	540	580	620
Familjeavdrag för de övriga barnen under 18 år, ett vart	700	760	820	880	940

Den för åren 1935—1939 gällande indelningen för taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt samt kommunal inkomstskatt av samtliga orter i riket med avseende å levnadskostnadernas höjd har vid olika tillfällen givits förlängd giltighet, senast genom kungörelse den 14 juni 1940, nr 513, till och med utgången av år 1942.

Vid 1940 års lagtima riksdag var frågan om skattegrupperingen vid den kommunala och statliga beskattningen föremål för riksdagens prövning. I de vid nämnda års riksdag väckta likalydande motionerna I: 70 och II: 80 hemställdes nämligen, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville göra framställning, avseende att i samband med omprövning av dyrortsgrupperingsproblemet under beaktande av i motionerna framförda synpunkter även måtte omprövas upphävandet av ortsgraderingen i fråga om de bevillningsfria skatteavdragen och beredande av ökat skatteunderlag genom generell tillämpning av för ortsgrupp I gällande familjeavdrag. 1940 års bevillningsutskott hemställde i sitt betänkande nr 30, att motionerna icke måtte föranleda någon åtgärd, och denna hemställan bifölls av riksdagen.

Till stöd för nämnda hemställan anförde 1940 års bevillningsutskott följande:

»Enligt gällande bestämmelser indelas samtliga orter i riket med avseende å levnadskostnadernas höjd i Ortsgrupper. I likhet med motionärerna finner utskottet den nuvarande dyrortsgrupperingen icke vara så tillfredsställande som önskvärt vore. Detta förhållande har redan tidigare varit föremål för riksdagens uppmärksamhet. I anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 263 till 1938 års riksdag med förslag till civilt avlöningsreglemente m. m. framhöll nämligen riksdagen i skrivelse nr 388 önskvärdheten av att åtgärder vidtoges för att fullständiga och förbättra metoderna för grupperingsarbetet. Att under nu rådande förhållanden ändra Ortsgrupperingen finner utskottet emellertid icke vara lämpligt. Utskottet har därför i sitt betänkande nr 28 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 146 till årets riksdag angående ytterligare förlängd giltighet av gällande skattegruppering föreslagit riksdagen att i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag medgiva, att den nuvarande indelningen i Ortsgrupper skall äga giltighet till och med utgången av år 1942. Utskottet förutsätter emellertid, att en översyn av grunderna för skattegrupperingen kommer att äga rum, så snart detta lämpligen kan ske, samt att därvid tagas under övervägande alla de förhållanden som böra beaktas i förevarande sammanhang.

I fråga om de skattefria avdragens storlek får utskottet erinra om att såsom framgår av det föregående Ortsavdragen vid statsbeskattningen blevo

föremål för omreglering så nyligen som år 1938. Frågan om ortsavdragen vid den kommunala beskattningen är för närvarande under utredning inom kommunalskatteberedningen. Med hänsyn härtill anser sig utskottet icke nu böra närmare ingå på de av motionärerna berörda spörsmålen angående de skattefria ortsavdragen.»

Genom proposition nr 4 till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t framlagt förslag angående förlängd giltighet till och med utgången av år 1943 av gällande indelning i ortsgrupper jämlikt lagen den 28 juni 1935 (nr 434) om folkpensionering. På hemställan av andra lagutskottet (utlåtande nr 5) har riksdagen numera bifallit nämnda proposition.

I likhet med motionärerna finner utskottet den nuvarande skattegrupperingen icke vara tillfredsställande. Frågan därom, som redan tidigare varit föremål för statsmakternas uppmärksamhet, utgör emellertid en del av det större spörsmålet, huruvida en dyrortsgruppering i olika hänseenden överhuvud taget bör bibehållas eller icke. Härutinnan har andra lagutskottet i sitt förenämnda utlåtande framhållit, att detta spörsmål i sin helhet icke borde upptagas till närmare övervägande förrän de nuvarande prisförhållandena uppnått en större stabilitet, så att erforderliga ekonomiska undersökningar på längre sikt kunde verkställas. Med hänsyn härtill och då prisförhållandena på grund av krisläget allt fortfarande kunna komma att undergå betydande förskjutningar, finner utskottet i likhet med andra lagutskottet frågan om dyrortsgrupperingens berättigande icke för närvarande böra göras till föremål för utredning. Utskottet har därvid icke förbisett, att förhållandena kunna komma att utveckla sig så, att en provisorisk lösning beträffande skattegrupperingen blir nödvändig i avvaktan på en blivande slutlig reform. Utskottet, som förutsätter, att Kungl. Maj:t kommer att med uppmärksamhet följa utvecklingen på detta område, får hemställa,

Utskottet.

att de likalydande motionerna I: 151 av herr Löfvander m. fl. och II: 138 av herr Pettersson i Norregård m. fl., om upphävande av gällande dyrortsgruppering av de skattefria familjeavdragen vid statlig beskattning, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 27 mars 1941.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande: se under betänkande nr 10.

R e s e r v a t i o n e r :

1) av herrar *Sköldén* och *Hammarlund*, som ansett, att utskottet, med bifall till de likalydande motionerna I: 151 och II: 138, bort hemställa,

»att riksdagen med upphävande av gällande ortsgrupp-
ring utav de skattefria familjeavdragen måtte besluta att vid
statlig beskattning lika familjeavdrag tillämpas i enlighet
med för ortsgrupp I nu gällande bestämmelser.»;

2) av herrar *Elon Andersson* och *Hagberg* i Malmö.
